

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE
YÜZYILI

Sayı : E-69602026-610-00097661610 - 98216940
Konu : Soru Önergesi (7/12070)

28.06.2024

7/12070
98153

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.05.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1432549 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Hakkari Milletvekili Sayın Onur DÜŞÜNMEZ tarafından verilen 7/12070 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: A2AE4CA2-C834-43C7-A2A8-EFAFB85D0C1B

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskişehir Yolu 9.Km 06800

Çankaya/ANKARA

Telefon No: 0312-449-13-68 Faks No: 0312-449-13-41

e-Posta: m.safak4@gtb.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebaskanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

MELTEM ŞAFAK

Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

Telefon No: 0312-449-13-68

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Hakkari Milletvekili Sayın Onur DÜŞÜNMEZ'e Ait 7/12070 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-10) Bilindiği üzere, sınır ticareti ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yer alan sınır illerimizde yerleşik bölge halkının yetkilendirilmiş gümrük kapıları üzerinden komşu ülkeden kolaylaştırılmış bürokratik işlemlerle ve ithalata ilişkin gümrük vergilerinden muaf olarak ithalat ve aynı şekilde ülkemizden de komşu ülkeye ihracat yapmalarına imkân sağlayan istisnai bir dış ticaret şeklidir.

Ülkemizde halihazırda sınır ticaretine ilişkin uygulamalar 3/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2/12/2021 tarihli ve 2021/4874 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki “Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar” ile 13/12/2016 tarihli ve 29917 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin 2016/11 sayılı Tebliğ” kapsamında yürütülmektedir.

Mezkûr Karar kapsamında, Hakkari ilimiz Esendere Gümrük Kapısı ve Esendere Sınır Ticaret Merkezi (STM) vasıtasıyla İran’la, Habur, Derecik ve Üzümlü Gümrük Kapıları vasıtasıyla da Irak ile sınır ticareti yapmaya yetkili kılınmıştır.

Bu çerçevede, sınır ticareti kapsamında mukim esnaf ve tacirlerimiz ithalat gümrük vergisinden (eş etkili vergi ve ekli mali yüklerin tamamı) muaf olarak komşu ülkelerden ithalat gerçekleştirebilmekte olup, sınır ticareti uygulaması ile sınır bölgesine ekonomik canlılık kazandırılması, müteşebbis ruhunun geliştirilmesi, sermaye oluşumuna katkı sağlanması ve yöre halkının daha uygun maliyetle gündelik ihtiyaçlarını karşılamaları hedeflenmektedir.

Bu itibarla, Bakanlığımızca sınır ticaretine özel bir önem verilmekte olup, sınır ticareti ile getirilen kolaylıklardan bölge halkının azami fayda sağlamasını teminen gerekli tedbirler alınmakta ve bölgede yerleşik esnaf ve tacirlerimiz komşu ülke ile sınır ticareti yapmaya teşvik edilmektedir.

Esendere Gümrük Kapısı, Yüksekova İlçesi sınırları içerisinde, A sınıfı bir gümrük kapısıdır. Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında modernize edilen tesisler 09.09.2016 tarihi itibarı ile hizmete alınmıştır. Yolcu giriş-çıkış işlemleri, taşıt giriş-çıkış işlemleri, transit işlemleri ile sınır ticareti kapsamında ithalat ve ihracat işlemleri yapılmakta olup, yaklaşık 54.000 m² alan üzerinde yerleşik 3 giriş-3 çıkış peronu ile hizmet vermektedir. Söz konusu gümrük kapımızdan 2023 yılı içerisinde yaklaşık 60.000 TIR aracı, 36.000 yolcu aracı, 666.000 yolcu giriş çıkışı gerçekleşmiştir.

Üzümlü Gümrük Kapısı, 06.05.2015 tarihi itibarıyla yolcu işlemlerine yönelik hizmet vermeye başlamıştır. Anılan kapımızda gümrük hizmetleri, 2 dönümlük bir alanda gerçekleştirilmektedir. Kapımızda daha modern ve güvenli yapılar inşa edilmesine yönelik proje çalışmaları 2021 yılında tamamlanmış, inşaat işinin yatırım programına alınmasını müteakip proje hayata geçirilecektir. Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından gümrük kapısı bağlantı yollarının yapım çalışmaları halihazırda devam etmektedir. Söz konusu gümrük kapımızdan 2023 yılı içerisinde yaklaşık 45.000 yolcu aracı, 436.000 yolcu giriş çıkışı gerçekleşmiştir.

Derecik Gümrük Kapısı ise, 10.05.2023 tarihi itibarıyla yaya yolcu geçişi için geçici tesislerde hizmet vermeye başlamıştır. Derecik Gümrük Kapısında kalıcı tesis yapım hususu Bakanlığımız 2024 yılı Yatırım Programında yer almıştır. Etüt-proje çalışmaları Bakanlığımız ve Hakkari Valiliği İl Özel

İdaresi ile koordineli olarak sürdürölmektedir. Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından Derecik İlçesi - Derecik Gümrük Kapısı arasındaki yolun yapım çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu gümrük kapımızdan 2023 yılı içerisinde yaklaşık 233.000 yolcu giriş çıkışı gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, Bakanlığımız sistemlerinden gerçekleştirilen sorgulamada elde edilen Hakkari ili esnaf ve sanatkâr tescil ve terkin verileri tablodaki gibidir;

Yıl	Tescil	Terkin
2020	887	224
2021	564	228
2022	779	281
2023	704	261
2024 (Nisan)	167	79

Esnaf ve sanatkârların halihazırda en çok faydalandıkları finansman kaynağı Hazine sübvansiyonlu krediler olup, 2024 yılı başından bu yana Hakkari'de 182 esnaf ve sanatkara 90 milyon TL'nin üzerinde kredi kullanılmıştır. Esnaf ve sanatkârlarımız ile meslek kuruluşlarınca Bakanlığımıza iletilen talep ve öneriler Bakanlığımızca kayıt altına alınarak titizlikle değerlendirilmekte ve konuları itibarıyla ilgili kurumlara iletilmektedir.

Öte yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumunun uhdesinde bulunmaktadır. Bu veriler TÜİK tarafından aylık ve yıllık bazda düzenli olarak ve şeffaf bir şekilde tüm kamuoyunun bilgisine açıktır.